

GRUP PERE MATA

Desembre 2012

Una vintena d'investigadors i quatre grups de recerca per millorar l'atenció als malalts

Grup d'investigadors de l'Institut Pere Mata i de Villablanca

Actualment, el Grup Pere Mata compta amb quatre grups de recerca i una vintena d'investigadors. Tres d'aquests grups se situen a l'Hospital Universitari Institut Pere Mata i un altre a Villablanca a través de la Unitat d'Investigació en Discapacitat Intel·lectual i Trastorns del Desenvolupament (UNIVIDD), i representen una de les apostes més decidides per guanyar en qualitat i excel·lència assistencial.

Un dels grups està liderat per la Dra. Adela Masana i està centrat en la recerca en psiquiatria infantil, específicament en trastorn per déficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH). El Dr. Xavier Labad lidera un altre grup dins del programa de psicosis incipient, interessat en explorar la relació entre les hormones de l'estrès i la malaltia psiquiàtrica. L'altre grup, el que té una trajectòria més llarga, és el que estudia la base genètica de l'esquizofrènia, i n'és responsable la Dra. Elisabet Vilella, directora de l'àrea de Recerca. Per la seva banda, el grup de Villablanca, al capdavant del qual hi ha el psicòleg Rafael Martínez, centra la seva recerca en les persones amb discapacitat intel·lectual i patologia psiquiàtrica.

(segueix al darrere)

EDITORIAL

Recerca en temps de crisi

*Elisabet Vilella
Directora de l'Àrea de Recerca
Hospital Universitari Institut Pere Mata*

Les institucions s'han d'adaptar a l'entorn canviant i els moments que vivim ho són molt de canviants, no només per la disponibilitat de recursos econòmics sinó també perquè s'està produint un canvi en els paradigmes sobre els que el món camina.

Les empreses que poden fer recerca tenen

un gran avantatge, perquè la recerca ajuda a l'adaptació, aportant coneixement aplicable a curt, mig i llarg termini. Analitzem perquè és així.

En primer lloc des del punt de vista de l'empresa la recerca fa créixer el coneixement, que és un actiu per a les empreses perquè genera valor. En segon lloc, des del punt de vista dels professionals, augmenta el seu coneixement i permet millorar la seva pràctica. En tercer lloc, des del punt de vista dels nostres usuaris o pacients, la recerca suposa un benefici directe o indirecte que es tradueix en una millor satisfacció de les seves necessitats.

És molt encertat, doncs, que el Grup Pere Mata tingui en el seu Pla estratègic un apartat per a desenvolupar la recerca. Concretament, dels objectius per a l'any 2012 derivats d'aquest pla estratègic hem assolit alguns èxits que mereixen ser esmentats. Hem entrat a l'estructura estatal de recerca en xarxa CIBERSAM (estructura en la que hi ha els 30 millors grups de recerca en salut mental de l'Estat); hem aconseguit fi-

nançament per a 3 projectes sol·licitats al Ministeri (xifra que representa un 60% dels projectes que varem demanar, quan la mitjana d'èxit de les institucions catalanes és del 30%) i estem fomentant la recerca cooperativa entre els nostres investigadors.

També hem aconseguit tres contractes amb la indústria farmacèutica per a fer assajos clínics; hem publicat 20 articles científics en revistes internacionals i s'han presentat resultats de la nostra recerca en 6 congressos internacionals. Finalment, esmentar que s'està fomentant que aquesta activitat de recerca es faci en paral·lel amb l'activitat assistencial i amb l'activitat docent. Amb tot això, el coneixement de la institució creix i, en conseqüència, també el nostre valor com a empresa.

Per tancar el cicle, els resultats de la recerca, aquest coneixement adquirit o actiu l'haurem de convertir en productes d'innovació aplicable i en aquesta tasca estem tots implicats.

Enhorabona a tots pels resultats obtinguts. □

Tenim unes experteses en salut mental, reconegudes internacionalment, en tres àmbits: la genètica, les hormones de l'estrès i la discapacitat intel·lectual

L'inici de la recerca se situa 20 anys enrere a l'Institut Pere Mata, quan es va apostar per investigar les bases biològiques, concretament genètiques, de les malalties psiquiàtriques. En aquell moment, l'Institut Pere Mata va ser pioner, i encara avui és una línia d'investigació capdavantera.

Però, com explica la Dra. Elisabet Vilella, "calia anar un pas més endavant, calia aconseguir el que tenen els grans hospitals del món i és una fusió entre la recerca i l'activitat assistencial. La pregunta que mou la recerca científica ha de sorgir de l'atenció al malalt i el resultat de la recerca biomèdica, finalment, s'ha de poder aplicar sobre el malalt. Per això ara fa 2 anys dins el pla estratègic de l'empresa es va definir un punt específic: promoure i desenvolupar la recerca des dels diferents dispositius assistencials. Com accions concretes es va establir una nova direcció, la de recerca, i es va distingir un grup

de metges i psicòlegs que a la vegada són investigadors, facilitant-los recursos per a poder potenciar la seva activitat investigadora. També es va crear la direcció d'innovació per ajudar a portar a la pràctica les aportacions de la recerca. Tot això ja està donant fruits a tots els nivells."

Cal tenir en compte també que, en l'àmbit de la recerca, el Grup Pere Mata compta amb dues especificitats importants: una és el fet d'atendre tota la població de la província de Tarragona en salut mental, la qual cosa dona unes facilitats i unes possibilitats que no ocorren a cap més territori de l'Estat.

I l'altra és que tenim unes experteses en salut mental, reconegudes internacionalment, en tres àmbits: la genètica, les hormones de l'estrès i la discapacitat intel·lectual.

D'aquest treball d'investigació, i d'aquest esforç en la recerca, els pacients es poden beneficiar en aspectes tant importants com la millora dels diagnòstics; com en la seva qualitat de vida, perquè estem investigant aspectes concrets que l'afecten; i en millorar les intervencions terapèutiques per oferir tractaments més personalitzats i més eficients per als pacients. □

El Grup Pere Mata aconsegueix finançament del Ministeri d'Economia per al 60 % dels projectes presentats

El Ministeri d'Economia i Competitivitat ha aprovat el finançament de 3 projectes d'investigació presentats des del Grup Pere Mata, la qual cosa representa un 60% dels projectes que es van sol·licitar, quan normalment les institucions catalanes acostumen a aconseguir-ne un 30 %.

Un dels projectes finançats és el que lidera la biòloga Lourdes Martorell com a investigadora principal. En aquest estudi participa tant **l'Hospital Universitari Institut Pere Mata** com **Villablanca**, i porta per nom "Mutacions en l'ADN mitocondrial contribueixen a l'autisme i les característiques pròpies de les malalties mitocondrials presents en pacients amb trastorn de l'espectre autista". En les mitocondries es genera la major part de l'energia que les cèl·lules requereixen per a les seves funcions. Però hi ha evidències creixents que la disfunció del metabolisme energètic de les mitocondries juga un paper important en els trastorns autistes.

Per això, aquest treball pretén estudiar en pacients que presenten autisme i discapacitat intel·lectual l'ADN mitocondrial, amb l'objectiu de conèixer si presenta mutacions que puguin ser res-

Les persones amb discapacitat i malaltia mental afegida també són objecte d'estudis de recerca per part dels professionals

ponsables del desenvolupament d'aquests trastorns o de característiques associades a les malalties mitocondrials que són freqüents en aquests pacients. Si la hipòtesi de treball és certa els pacients es podrien beneficiar de complements nutricionals que milloressin el funcionament de les mitocondries i, per tant, els símptomes psiquiàtrics i els associats a les malalties mitocondrials que presenten aquests pacients.

L'altre projecte finançat és el que porta per nom

"Alteracions de la mielina en funció del genotip DDR1 en pacients esquizofrènics: estudi clínic i molecular", i que té com a investigadora principal la Dra. Elisabet Vilella. En aquest treball hi participen l'Hospital Universitari Institut Pere Mata, **l'Institut de Diagnòstic per la Imatge Hospital Universitari Joan XXIII**. Aquest estudi parteix del fet que els pacients esquizofrènics presenten alteracions de la mielina, coneguda com substància blanca del cervell (veure la notícia de la pàg 3). A més, aquest grup d'investigació ha demostrat que el receptor DDR1 és un component de la mielina i que la isoforma C es troba en molta més quantitat en pacients esquizofrènics. Aquest treball aprofundirà en estudiar les alteracions de la mielina en persones amb esquizofrènia i el paper del DDR1 en el cervell.

Pel que fa a l'últim treball, l'investigador principal és Lluís Salvador Carulla i porta per nom "Estudi Pomona II". La finalitat de l'estudi és recollir informació sobre l'estat de salut de les persones amb discapacitat intel·lectual i de com diferents variables com l'edat, el sexe, el nivell de discapacitat intel·lectual i la seva causa, el lloc de residència, els hàbits de salut i l'ús de serveis, entre altres, poden influir en el mateix. Per això s'utilitzarà un qüestionari de salut que es passarà a 900 persones amb discapacitat intel·lectual de Villablanca i del **Parc Sanitari Sant Joan de Déu**, i es compta amb la col·laboració de la **Confederació Espanyola d'Organitzacions a favor de les persones amb discapacitat intel·lectual (FEAPS)**. □

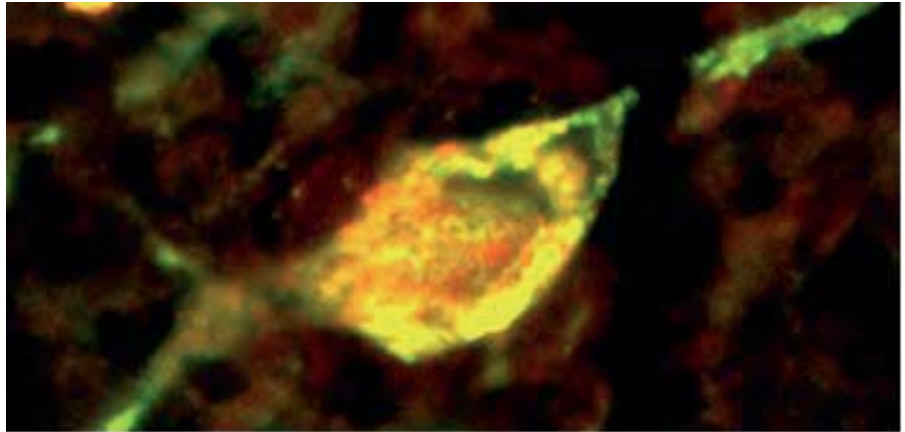
L'Institut Pere Mata, l'únic en estudiar la influència de la proteïna DDR1 en la psicosi

Els fàrmacs que actualment s'utilitzen per tractar les persones amb esquizofrènia i altres psicosis interaccionen amb les proteïnes de les neurones. Però els treballs de recerca que està realitzant l'Institut Pere Mata sobre la proteïna DDR1 en la mielina, demostren que altres cèl·lules del cervell són tan importants o més que les neurones per explicar les malalties mentals i, per tant, s'obre la porta a nous tractaments que poden arribar a ser molt més personalitzats i molt més eficients.

La mielina, coneguda com substància blanca del cervell, té la funció de protegir les connexions elèctriques entre les neurones (com els protectors aïllants dels cables elèctrics). Aquests descobriments, que posen de manifest la importància de la mielina en les persones amb esquizofrènia, s'han publicat al *Journal of Psychiatric Research* i al *Journal of Neurochemistry*.

Els treballs de recerca de l'Institut Pere Mata han descobert que la proteïna DDR1 és molt important per la formació de la mielina i que les persones amb esquizofrènia que tenen un defecte en el gen que codifica per DDR1 tenen més quantitat de la forma c de la proteïna DDR1 al cervell.

Actualment, els treballs de recerca encapçalats per la Dra. Elisabet Vilella se centren en de-

Expressió de DDR1 (color groc) en un oligodendròcit de cervell humà

terminar en detall com la forma c de la proteïna DDR1 funciona en els oligodandròcits, que són les cèl·lules del cervell encarregades de produir la mielina. També es treballa en conèixer quina és l'estructura de la mielina en pacients esquizofrènics, mitjançant neuroimatge.

Aquests treballs d'investigació es realitzen en col·laboració amb l'Institut de Diagnòstic per la Imatge de l'Hospital Joan XXIII (IDI), del Laboratori de Imagen Médica del Hospital Universi-

tario Gregorio Marañón de Madrid, i de l'Stanley Medical Research Institute (EUA).

La Dra. Vilella va presentar aquests resultats amb la ponència "Expressió del receptor DDR1 en la mielina i la relació amb la psicosi" el passat 8 de novembre a Barcelona, en el marc de la 5a Jornada de Recerca a l'Institut Català de la Salut. La Dra. Vilella intervingué en representació de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV). □

La tesi de Xavier Labad, la millor del 2011 per la Societat Espanyola de Psiquiatria Biològica

El psiquiatra i endocrinòleg de l'Institut Pere Mata, Xavier Labad, ha rebut el premi a la millor tesi doctoral de 2011 de la Societat Espanyola de Psiquiatria Biològica. La tesi és "The role of fema-

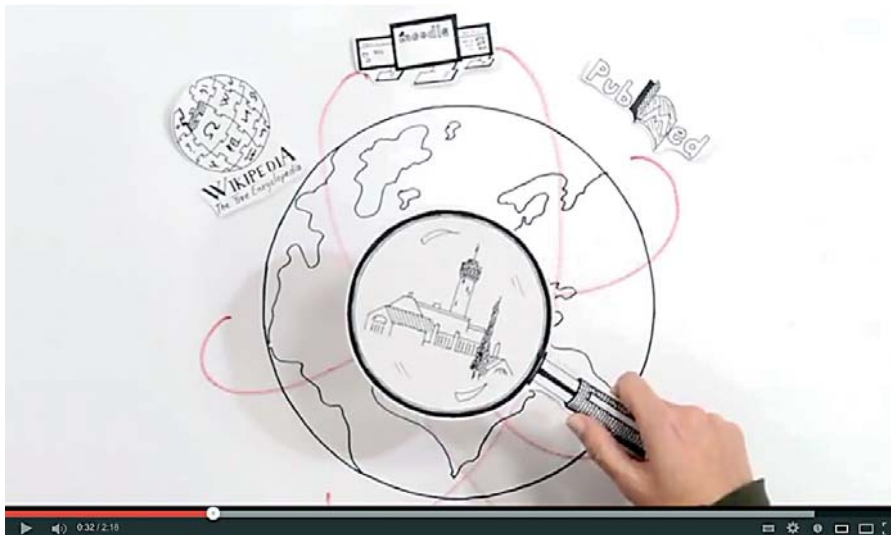
le gender and the female reproductive cycle in the phenotypic expression of obsessive-compulsive disorder", i tracta sobre l'estudi de les implicacions del gènere femení i del cicle reproductor femení

en el trastorn obsessiu-compulsiu (TOC).

A més dels resultats obtinguts, la importància de la tesi radica en què ha valorat aquest trastorn des d'un punt de vista multidimensional, és a dir, tenint en compte totes les categories o obsessions i compulsions que presenta la malaltia, mentre altres estudis previs les valoraven com a ítems separats.

La conclusió de la tesi determina que el gènere és una variable que juga un paper en l'expressió fenotípica del TOC, i particularment en la dimensió de contaminació / neteja (major en dones) i obsessions sexuals / religioses (major en homes). A més, l'estudi també ha demostrat que el cicle reproductiu femení té una relació important amb aquest trastorn, i que una desregulació de l'eix hipotàlem-pituitària-adrenal (HPA) en el postpart immediat pot jugar un paper en l'origen dels pensaments intrusius de fer mal al nadó.

Una part de la tesi es va fer a la Universitat d'Edinburgh, motiu pel qual el Dr. Labad la va defensar en anglès. El director de tesi ha estat el Dr. José Manuel Menchón, actual cap de Servei de Psiquiatria de l'Hospital de Bellvitge i director científic de l'Idibell (Bellvitge Biomedical Research Institute), ja que la major part de la tesi es va fer al Departament de Ciències Clíniques de Bellvitge (Universitat de Barcelona). És una tesi per articles, que inclou 6 publicacions en revistes internacionals. D'aquests, 5 es van fer al Servei de Psiquiatria de Bellvitge i el darrer a l'Institut Pere Mata, i hi participen investigadors d'aquests dos centres. □

Arriba la comunicació 2.0 amb el Bloc del Grup Pere Mata

Des de l'àrea de Docència i Innovació de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata s'ha impulsat la creació del BlocGPM, conjuntament amb un grup de professionals de la institució que comparteixen un interès per la comunicació oberta, i que estan convençuts de la utilitat de les

eines d'Internet com a instruments col·laboratius que faciliten la tasca individual i col·lectiva.

Per això, els editors exposaran en aquest bloc les seves opinions sobre els molts temes que preocupen als professionals de la salut mental, i esperen rebre comentaris i aportacions de professionals de tota l'organització.

En un moment tan complex com l'actual, sols amb les aportacions de tothom es podrà treballar en la construcció d'un projecte professional sostenible, i les noves tecnologies de la comunicació han d'estar al servei d'aquest objectiu col·lectiu.

El Bloc, que representa el primer pas de la incorporació del Grup a les tecnologies 2.0, es va presentar el passat dijous 20 de desembre als professionals de l'organització.

Per a l'ocasió s'ha confeccionat un vídeo explicatiu que es pot veure a www.youtube.com amb la cerca BlocGPM. En ell, diferents professionals del Grup Pere Mata expressen les seves expectatives davant la nova eina i la valoren molt positivament per compartir coneixement, experiències i idees entorn la pràctica diària de la seva feina en l'àmbit de la salut mental. □

La Fundació Pere Mata participa en el projecte de recuperació i distribució d'aliments frescos a Reus

La regidora de l'àrea de Benestar Social, Montserrat Vilella, i el gerent de la Fundació Pere Mata, Enric Cardús, han signat un conveni de col·laboració per al desenvolupament del projecte de recuperació i distribució d'aliments frescos per a persones sense recursos.

Aquest programa, a més, també dona feina a persones amb discapacitat i redueix de forma significativa la generació de residus de les grans superfícies.

La regidora de l'Àrea de Benestar Social, Montserrat Vilella, considera que «la signatura d'aquest conveni suposa un pas més en la consolidació del programa de recuperació i distribució d'aliments frescos per a persones sense recursos econòmics. Per això, vull agrair a la Fundació Pere Mata el seu suport i la confiança que diposita en aquest programa social innovador, que tracta de minorar la situació de vulnerabilitat en què es troben moltes persones a causa de la crisi».

El programa el gestiona l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus i es fa amb la implicació de supermercats, el Mercat del Camp, d'entitats socials i ciutadanes i de diverses administracions públiques.

El procés s'inicia als supermercats i al Mercat del Camp, que ofereixen els aliments frescos que ja no es poden posar a la venda. El Taller Baix Camp, que dona feina a persones amb discapacitat, fa la tria d'aquests aliments. Posteriorment, els distribueixen entre persones sense recursos diverses entitats socials liderades per la Fundació Banc dels Aliments.

Durant el primer mes i mig de funcionament, el programa ja havia repartit més de 8.000 kg d'aliments frescos entre 375 famílies sense recursos, que representen més de 1.500 persones.

Originàriament, la idea de recuperació d'aliments frescos neix d'un treball universitari d'Anna Puigdomènech i Jordi Baldirà. □

Es presenta la renovada residència el Bosc, símbol de la “revolució assistencial” impulsada a Villablanca

Amb una jornada de portes obertes s'ha presentat als familiars d'usuaris de la residència El Bosc el nou equipament, completament renovat i modernitzat, ja que incorpora importants innovacions fruit de l'experiència dels professionals del centre. La inversió realitzada ha estat de 2,5 milions d'euros.

Les obres han consistit en una intervenció integral i a fons per fer una nova distribució de l'edifici i crear 5 unitats de convivència ubicades en una única planta. Cada unitat és independent de les altres i funciona com un pis on hi ha habitacions dobles i individuals, lavabos, espai comú de menjador i estar, i terrassa. Cada unitat té una capacitat màxima de 12 usuaris. El Bosc ofereix en total 67 places per

a persones amb discapacitat greu i profunda, de les quals un 81% pateixen pluridiscapacitats físiques i sensorials. Aquestes places estan concertades amb el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya.

Algunes de les innovacions que s'han incorporat són una pissarra magnètica en cada unitat amb la informació bàsica relativa a les atencions que requereixen els usuaris; eliminació de retxes; col·locació d'elements que preserven la intimitat dels usuaris; claus d'accés a despatxos, claus de la llum, armaris, etc, amb perfils personalitzables segons els permisos que es puguin configurar en cada cas; sistema d'estalvi d'aigua, ja que les dutxes deixen de rajar ai-

gua automàticament quan ja no s'agafen amb la mà; actualització dels sistemes de seguretat amb càmeres i seguiment audiovisual de les unitats residencials; i una distribució més acollidora, que limita els sorolls ambientals, millora la qualitat assistencial i la qualitat de vida dels usuaris, entre d'altres.

Aquesta important remodelació i els canvis introduïts a El Bosc simbolitzen la “revolució assistencial” que s'està treballant des de fa temps a Villablanca. La seva motivació principal és centrar l'atenció en la persona de forma individualitzada, i millorar de la seva qualitat de vida.

Per aconseguir aquests objectius, la direcció de Villablanca actua en 3 àmbits principals:

- 1. l'àmbit assistencial** amb millores en les instal·lacions i incorporació d'activitats terapèutiques innovadores molt diverses (amb gossos, hipoteràpia, multisensorials, activitats esportives, socials, musicoteràpia, teatre, tallers, jardí multisensorial, etc)
- 2. l'àmbit organitzatiu:** amb la implantació de la ISO 9001:2008 i d'un procés de millora contínua i de motivació del personal
- 3. l'àmbit de recerca, docència i formació:** amb la promoció de l'acreditació professional dels equips assistencials i la creació de l'única unitat de recerca de Catalunya especialitzada en discapacitat intel·lectual (UNIVIDD)

A partir d'aquests 3 àmbits de treball, Villablanca avui és un referent a nivell català per la seva expertesa i especialització en la discapacitat intel·lectual i trastorn mental afegit. □

L'Institut Pere Mata, en un cycle de xerrades de l'Associació Francesc Tosquelles

L'Institut Pere Mata col·labora en un cycle de xerrades sobre salut mental que ha organitzat l'Associació de Familiars de Malalts Mentals Dr. Francesc Tosquelles, i en el que també participa l'Ajuntament de Reus. El cycle anomenat "Salut mental: urgències i preocupacions" preveu una xerrada al mes des del novembre, quan va començar, i fins al maig. Totes les xerrades són a les 19 hores a la Sala d'Actes de l'antic hospital de Sant Joan, i tenen per objectiu donar a conèixer l'Associació de Familiars de Malalts Mentals Dr. Francesc Tosquelles i contribuir a promoure la sensibilització i la inclusió social de les persones que pateixen una malaltia mental. La xerrada inaugural va tenir lloc el passat 6 de novembre i va anar a càrrec de la directora mèdica de l'Institut Pere Mata, Pilar Casaus, que va tractar sobre "La irrupció del trastorn mental: la vivència de la primera crisi". La segona xerrada va ser el 4 de desembre i va ser sobre "El sentit del diagnòstic. Quin tipus de malalties mentals hi ha?", per la psicoanalista i psicòloga Gemma Ribera.

Pel que fa a la resta del cycle, el programa preveu el següent:

- 8 de gener 2013, La importància dels medicaments i el suport psicoterapèutic
- 5 de febrer 2013, Les situacions de crisi i les recaigudes
- 5 de març 2013, Trastorns mentals i addiccions
- 2 d'abril 2013, La convivència quotidiana entre la persona amb trastorn mental i la família
- 7 de maig 2013, Què en sabem de l'experiència de la malaltia mental?

L'Associació Familiars Malalts Mentals Dr. Francesc Tosquelles centra la seva activitat en el suport, l'assessorament i la informació per combatre la sobrecàrrega emocional, l'estigmatització i el risc d'exclusió dels malalts mentals. □

La presidenta de la Fundació Pere Mata, Glòria Salvador, durant la signatura del conveni amb representants de la Diputació i de la Caixa

La Diputació, la Caixa, la Fundació Pere Mata i el Parc Natural del Delta de l'Ebre

El president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, i la presidenta de la Fundació Pere Mata, Glòria Salvador, han signat un acord per a la protecció i conservació mediambiental del Parc Natural del Delta de l'Ebre. Aquesta iniciativa s'emmarca en l'aliança que mantenen la Diputació i l'Obra Social "la Caixa" per a la preservació d'espais naturals i la reinserció de col·lectius amb risc d'exclusió social. Per això, a l'acte, hi van prendre part també el director d'Àrea de Negoci de "la Caixa" a Reus, David Ciscar, i el director d'Institucions a Tarragona, Eduard Gené.

L'actuació, que està pressupostada en 20.000 euros, es durà a terme a: Bassa i perímetre de la bassa de les Olles (54 hectàrees), àrea litoral Marquesa-Gola de Palbassa d'Arena (40ha), Punta de fangar (500 ha), garxal litoral i garxal perímetre

(110 ha), Serrallo (200 ha), Trabucador-Eucaliptus (200 ha). Els treballs consistiran en la retirada manual de les matèries d'origen antròpic (plàstics, llaunes, ampolles, vidres, etc.) presents als espais naturals del parc, deixant totes aquelles restes d'origen natural, com ara troncs, canyes, algues, etc. ja que juguen un paper important en l'ecosistema.

Pel que fa als objectius psicosocials, l'actuació permetrà capacitar un grup de persones en risc d'exclusió social per desenvolupar aquestes tasques especialitzades. Així mateix, se'ls facilitarà el contacte amb l'entorn natural per tal de contribuir a una millora psicopatològica. Tot plegat permetrà els treballadors reforçar l'autoestima individual i col·lectiva amb l'execució d'un projecte de marcat reconeixement social i mediàtic. □

Joves de la Unitat d'Hospitalització UHEDI fan donació al Gran Recapte del Banc d'Aliments

Un grup de joves amb discapacitat intel·lectual de la Unitat d'Hospitalització Especialitzada per a persones amb discapacitat intel·lectual i trastorn mental afegit (UHEDI), de Villablanca, van voler afegir-se a la campanya de Gran Recapte que va organitzar la Fundació Banc dels Aliments el passat 30 de novembre a tot Catalunya. Els nois i noies participants van triar i comprar aliments en un supermercat de Reus amb els diners procedents de la venda de productes manuals que ells mateixos realitzen.

En el moment de fer la donació al Banc dels Aliments, la responsable d'aquesta entitat a Reus, Marisol Simón, va rebre els joves que anaven acom-

panyats de personal d'atenció directa i una voluntària del centre.

Aquesta experiència ha estat molt gratificant per als participants, i és una iniciativa sense precedents que ha posat de manifest la sensibilitat i l'autodeterminació d'aquests nois/es. Mitjançant activitats de la Unitat com el taller de notícies, l'assemblea de joves ha debatut des d'experiències pròpies, de persones properes o d'estranyes, l'increment de la pobresa a les nostres contrades i la seva afectació principalment en els nens/nes que pateixen gana.

Alguns joves ja havien participat en campanyes de recapte anteriors espontàniament amb les seves

famílies, i van voler transmetre a la resta del grup aquest compromís vers els altres mitjançant valors com la solidaritat, la justícia social, la sostenibilitat i la responsabilitat. Fruit d'aquest debat va sorgir la iniciativa de destinar els diners a la compra d'aliments per comptes de fer un berenar, i participar així en el Gran Recapte. □

La Setmana de la Salut Mental a les Terres de l'Ebre s'acosta a diversos col·lectius

Coincidint amb la celebració del Dia Mundial de la Salut Mental, del 10 al 19 d'octubre van tenir lloc a Amposta i a Tortosa diversos actes emmarcats en la Setmana de la Salut Mental que cada any organitza la Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre, i que incideix en diversos col·lectius com ara els joves, els professionals de la salut, immigrants i la població en general.

Entre les activitats realitzades cal destacar la col·locació de paradetes informatives als mercats de Tortosa, Amposta i Sant Carles de la Ràpita i als centres de salut per distribuir informació i enganxines. També es van distribuir cartells pels comerços d'aquestes poblacions elaborats per la plataforma Obertament, que lluita contra l'estigma social de la salut mental. A més, s'han realitzat xerrades a Tortosa i Amposta adreçades a professionals de la salut, a mestres, educadors i alumnes de secundària, a col·lectius d'immigrants i a

entitats com l'Associació de Síndrome de Fatiga Crònica i Fibromiàlgia i Síndrome Químic Múltiple de les Terres de l'Ebre.

La inauguració es va fer a Amposta i va comptar amb l'actuació musical de Riu en So i amb la presència de l'alcalde del municipi, Manel Ferré, representants de les direccions territorials de Salut i Ensenyament a les Terres de l'Ebre, Albert Gómez i Antoni Lluís Martí, a més de representants de la Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre. La cloenda va consistir en una xerrada sobre "La gestió de les emocions en situacions de crisi", a càrrec de Noèlia Calduch, psicòloga de l'Institut Pere Mata.

Els departaments de Salut, d'Ensenyament i de Benestar Social i Família de la Generalitat a les Terres de l'Ebre, dels ajuntaments de Tortosa i Amposta, i la Caixa col·laboren en l'organització de la Setmana de la Salut Mental. □

Les residències de Cerdanyola i Poblenu celebren el seu aniversari

Aquest any, la Residència, Centre de Dia i Casal de la Gent Gran de Cerdanyola del Vallès i la residència Jaume Batlle del Poblenu (Barcelona) han celebrat el seu aniversari.

Concretament, la primera va celebrar el passat 17 de novembre el seu XIVè aniversari amb una jornada de portes obertes, i diverses actuacions a càrrec de grups del propi centre i d'altres de fora, de manera que la celebració va esdevenir una gran festa participativa per a tothom.

Per la seva banda, el centre del Poblenu va celebrar el passat mes de juny el seu novè aniversari, amb una setmana d'activitats diverses com ara l'elaboració d'un mural, cinema, i la realització d'uns Jocs Olímpics especials, entre d'altres. La celebració va finalitzar el 9 de juny amb actuacions diverses, un dinar de germanor i la participació dels Gegants del Poblenu i la Colla del Drac. □

Jornada de formació sobre "Seguretat clínica i qualitat assistencial"

El passat 18 d'octubre va tenir lloc la jornada de formació sobre "Seguretat clínica i qualitat assistencial" que organitza l'Institut Pere Mata a l'Àula Magna de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de la Universitat Rovira i Virgili (URV) a Reus.

La realització d'aquesta jornada s'emmarca en el procés d'implementació del Programa Gestió Integral de Seguretat Clínica en l'organització, i té per objectiu afavorir la participació dels professionals en una assistència de qualitat i cada cop més segura per als pacients.

Per aquest motiu, a més dels mateixos professionals del centre també hi van participar Joaquim Bañeres, co-director de la Fundació

Avedis Donabedian, una organització especialitzada en el foment de la qualitat entre les organitzacions sanitàries i socials; així com el subdirector general de Serveis Sanitaris del Departament de Salut, Josep Divins.

Durant la jornada es van tractar temes com la cultura de la seguretat: concepte, magnitud i cost; els reptes de futur en la seguretat clínica; incidents de seguretat del pacient en salut mental; el desenvolupament de plans de seguretat a la xarxa comunitària; el programa de seguretat clínica de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata; i sobre qualitat assistencial i seguretat en l'àmbit d'infermeria de salut mental. □

El Club Esportiu Bellissens assoleix 6 medalles als Special Olympics 2012

El Club Esportiu Bellissens ha aconseguit 6 medalles (3 d'or, 2 de plata i 1 de bronze) en la passada edició dels Special Olympics 2012 celebrats a Vilanova i la Geltrú, en el 20è aniversari d'aquest esdeveniment esportiu. Les medalles aconseguides són: d'or en petanca, en 100 m. i en relleus 4x100m; les de plata han estat en handbol i 200 m. Ilisos, i la de bronze en salt de longitud. De l'Esportiu Bellissens van prendre part en els jocs 34 dels 100 usuaris del centre. De l'equip olímpic, 10 esportistes van participar en handbol, 12 en atletisme i 12 en petanca.

La participació del Club Esportiu Bellissens en

els Special Olympics es remunta a 1996, quan la seu dels jocs va ser a la ciutat de Reus. La pràctica esportiva de les persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental afegit que es troben a la residència Bellissens és conseqüència de tot un pla esportiu del centre, que intenta compaginar l'activitat física i la rehabilitació dels usuaris.

L'activitat esportiva permet treballar la disciplina, la coordinació i la comunicació amb l'altre i, de retruc, és una oportunitat de posar en marxa un veritable exercici de socialització dels usuaris de Bellissens, a més de contribuir a millorar la seva forma física. □

Formar, informar i prevenir sobre la malaltia mental als estudiants de les Terres de l'Ebre

Els professionals sanitaris de la Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre realitzaran durant tot el curs 2012-2013 diverses xerrades adreçades als alumnes de secundària, de batxillerat i de cicles formatius dels instituts de les Terres de l'Ebre per sensibilitzar-los sobre les malalties mentals, i per prevenir-los sobre el consum de cannabis com a factor important de la simptomatologia psicòtica.

Segons les edats i l'evolució madurativa dels joves, les xerrades seran de dos tipus: a) una s'adreça als alumnes de 2n d'ESO i se centra molt més en informar i sensibilitzar sobre les malalties mentals; b) l'altra s'adreça als alumnes de 4t d'ESO, batxillerat i cicles formatius, i incideix més en la informació i la prevenció sobre el consum de cannabis i la seva relació amb les psicosis.

En les xerrades es treballen aspectes com els valors, les actituds, l'empatia i les habilitats comunicatives, entre altres, van començar el mes d'octubre i es desenvoluparan durant tot aquest curs escolar.

Aquest programa es desenvolupa amb el suport del departament d'Educació de la Generalitat, i té el seu origen en les jornades educatives que va organitzar la Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre l'any 2010, i que ara s'amplien per arribar a més centres i a més alumnes. □

El grup de teatre Bellissens estrena per primer cop al Teatre Santa Llúcia de Reus

El grup de teatre Bellissens, format per usuaris i usuàries del centre, va estrenar una obra per primer cop al Teatre Santa Llúcia de Reus el passat 28 de novembre, coincidint amb la Setmana de la Discapacitat que havia organitzat l'Ajuntament de Reus per donar visibilitat a la discapacitat i sensibilitzar la població en general.

El grup, format per 17 actors i actrius, va representar l'obra "Cómo triunfar en tiempos de crisis" escrita i dirigida per professionals de Bellissens. L'argument de l'obra gira entorn un grup d'amics amb gustos musicals diferents que es troben per crear un grup musical "Los Manolitos". Després d'un llarg recorregut per discogràfiques,

sense èxit, la sort els somriu i aconsegueixen triomfar en diferents ciutats del món i tenir un gran grup de fans.

En acabar la representació, es va fer una breu xerrada sobre el sentit del teatre com a mitjà terapèutic per a aquest col·lectiu. □